

TURCIA IGNORĂ UN ELEMENT DE PATRIMONIU CULTURAL

Cea mai înaltă clădire de lemn din Europa a început să se prăbușească

Orfelinatul Prinkipo Greek, cea mai mare construcție de lemn din Europa și a doua din lume, amplasat în Büyükdada - una din cele nouă insule ale Principilor de pe coasta orașului Istanbul -, a început să se prăbușească, ceea ce arată felul în care Turcia ignoră un element de patrimoniu.

Clădirea a fost inclusă în 2018, de către organizația de patrimoniu cultural Europa Nostra, pe lista "celor șapte clădiri cele mai periclitate Europa", iar potrivit ahvalnews.com, în septembrie anul acesta, rezidenții din Istanbul au semnalat că o parte a Orfelinatului Prinkipo Greek a cedat.

Clădirea a fost construită în anul 1898 de arhitectul Alexander Valaury, iar o perioadă a funcționat ca hotel și cazinou -Prinkipo Pala-

ce. În 1903, sultanul Abdulhamit al II-lea a refuzat să elibereze un nou permis pentru cazinou, iar clădirea a fost vândută Elenei Zarifi, soția unui proeminent bancher grec, care l-a donat Patriarhiei Ecumenice a Constantinopolului. Timp de peste 60 de ani, între 1903 și 1964, clădirea a fost folosită ca orfelinat de către Patriarhie, însă a început să fie neglijată încă din anii 1960, în contextul tensiunilor dintre guvernul

turc și cetățenii greci din Anatolia.

Orfelinatul, confiscat ulterior de statul turc, a fost distrus de un incendiu în 1980 și, expus condițiilor meteorologice nefavorabile, a căzut într-o stare de dezintegrare masivă.

După ce a pierdut un apel în 1997, în fața unei Curți turcești, Patriarhia Ortodoxă s-a adresat Curții Europene a Drepturilor Omului din Strasbourg, care, în 2007, i-a recunoscut dreptul de a

deține proprietatea clădirii. Patriarhia Ortodoxă a reușit să păstreze controlul legal al orfelinatului în 2010, iar în 2012, Fondul Mondial al Monumentelor a inclus clădirea pe lista celor mai amenințate situri de patrimoniu din lume.

Patriarhiei Ortodoxe i-au lipsit, însă, resursele pentru restaurarea orfelinatului, care necesită ample lucrări în acest sens.

În februarie 2020, Tuma Çelik, un reprezentant al Partidului Democrat al Poporului (HDP), a atras atenția că orfelinatul "s-ar putea să nu supraviețuiască condițiilor de iarnă", menționând că este responsabilitatea Ministerului Culturii și Turismului să protejeze situl. Potrivit lui Çelik, în timp ce orfelinatul a fost înapoiat teoretic Patriarhiei, acesta a rămas sub controlul Direcției Generale a Fundațiilor din Turcia, care a împiedicat Patriarhia să preia controlul deplin al sitului.

După lupte legale, Patriarhia a reușit să-și recupereze certificatul de proprietate, dar clădirea este pe cale să se prăbușească acum. În urma apariției știrilor despre prăbușirea parțială a acoperișului clădirii, Patriarhia Ortodoxă Greacă a anunțat că va începe reconstrucția sitului.

Managerul de proiect, Laki Vingas, a declarat: "Suntem responsabili la fel de mult ca autoritățile pentru amânarea proiectului".

Conform ahvalnews.com, multe situri aparținând comunităților creștine și evreiești care au părăsit sau au fost forțate să plece din Anatolia în secolul XX sunt încă subiectele unor dispute legale. Chiar dacă unele persoane reușesc să recâștige controlul asupra terenurilor sau clădirilor pe care le-au deținut odinioară familiile lor, ele se confruntă ulterior cu restaurarea, care necesită lucrări semnificative.

Potrivit Europa Nostra, clădirea

orfelinatului are nevoie de o susținere financiară de 50 de milioane de euro ca să fie restaurată. Odată restaurat, orfelinatul din Turcia ar putea deveni un centru pentru dialog ecologic și inter-religios.

Europa Nostra susține că pe lista celor șapte clădiri aflate în pericol se mai numără biserici post-bizantine din Albania (în localitățile Moscopole și Vithkuq), Centrul Istoric din Viena, mănăstirile și schitul David Gareji din estul Georgiei, monumentul Buzludja din Bulgaria și Cazinoul din Constanța, România. Pe această listă se află o singură clădire din Europa de Vest, fabrica de gheață Grimsby, cea mai veche fabrică de gheață din Marea Britanie.

La un eveniment desfășurat la Istanbul, în noiembrie anul trecut, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, Bartolomeu I, a spus că "Istoria orfelinatului ortodox grec Prinkipo ilustrează istoria diasporei în turbulentul secol XX, perioada de glorie și vremurile grele, speranțele și greutățile prin care a trecut aceasta".

